

Hur gör vi familjeterapi med mer än ord?

Ulrika Ernvik, www.familjegladje.se, ulrika.ernvik@gmail.com

Aktiviteter för att

- observera familjen och samspelet
- ge möjlighet till en gemensam upplevelse
- ge möjlighet för familjen att skapa en gemensam berättelse
- ge möjlighet att relatera till varandra på nya sätt
- göra allas röster hörda
- skapa en känsla i rummet

Vilken känsla vill jag att familjen bär med sej från vår träff?

Aktivitet

- öppnar för engagemang och medvetenhet
- ges barnen möjlighet att bidra och vara delaktiga på sina villkor
- framkallar glädje och kreativitet
- ger större möjlighet för alla att uttrycka sej
- skapar familjens livsberättelse
- öppnar för lekfullhet – höger hjärnhalva aktiveras, öppnar för nya lösningar
- förändrar stämningen – något händer när vi rör på oss
- bryter negativa mönster, ger nya upplevelser
- lyfter fram det positiva
- lyfter fram familjens längtan och resurser
- ger ny erfarenhet i kroppen
- gör mej tryggare i rummet

Genom att använda kreativa metoder i bedömning och behandling av familjer (Liana Lowenstein)

- blir alla familjemedlemmar, även barnen, mer engagerade
- ges barnen möjlighet att bidra och vara delaktiga på sina villkor – vilket inkluderar användandet av fantasin och metaforer
- engagerar man känslorna direkt och påtagligt, vilket genererar kreativ energi som en helande kraft
- ger man möjlighet för var och en att uttrycka tankar och känslor på andra sätt än med ord, vilket är svårt för många
- sker förändring snabbare eftersom barnen kan vara aktiva i arbetet
- avlastar man IP eftersom alla engageras
- ges möjlighet för processer som inkluderar båda hjärnhalvorna
- kan man gå runt uppbyggda strukturer i familjen eftersom man gör något helt annat
- får terapeuten goda möjligheter att observera samspelet och kommunikationen i familjen
- får familjen öva kommunikation och samspel i rummet, och få pröva på nya kreativa sätt att kommunicera med varandra

Vad vill jag med denna aktivitet?

Observation?

Få in energi och delaktighet?

En hjälp att strukturera om familjen?

Skapa distans/närhet?

Ge möjlighet till nya samspelmönster?

Ge möjlighet att uttrycka känslor för en djupare och tryggare anknytning?

Skapa livs/familjeberättelse?

STRUKTUR FÖR SAMTALET

- Flytta om i rummet, TVn

HJÄLP ATT UTTRYCKA BEHOV

- Känslkort
- Bilder
- Påse med saker

BERÄTTA MED HJÄLP AV FIGURER (MINISKULPTERING) (Jim Wilson)

- ryska dockor, lego, stolar

RITA

- Rita bilder under samtalet
- Tidslinje – så här har vårt liv sett ut senaste året, eller sen första barnet ... med stresskurva.
- Magiska lastbilen
- Känslöhjärtan – rita vad jag känner i en viss situation, berätta för varandra
- Känslor i kroppen
- Metaforer som
  - "om vår familj var ett fordon, hur skulle det se ut?"
  - "om mitt/vårt liv är som en väg, hur den ut?"
  - "känslan som en boll"
- Lapptäcke (ritat) med goda ögonblick

PSYKODRAMA (J L Moreno)

SKULPTURER

LEVANDE STOLAR (Augusto Boal, Katrin Byréus)

- Tre stolar
- Tomma stolen
- Ställa ut stolar i rummet som visar hur vår familj fungerar
- Mobiltelefonen – hur laddad är du

RÖRA SEJ I RUMMET

- Lägga ut en process, t.ex. en sorgkurva/sorghjul på golvet och låta var och en ställa sig där de befinner sej
- Förändringsbron
- Lämna något bakom

VAD GÖR JAG OM DET INTE FUNKAR?

- Gör övningen mindre ovanlig.
- Gör den själv – visa, gissa.
- Sätt ord på att det är helt normalt att det kan vara svårt.

EFTERARBETE

- Vad hände? I rummet? I dej?
- Vad såg du?
- Vad kände du?
- Vad upptäckte du om de andra?
- Hur kan det hjälpa dej?
- Hur kan vi använda detta?
- Vad vill du vara med och förändra?

HUR KOMMA IGÅNG?

- Ett rum med plats att röra sej.
- Våga vara lekfull.
- Säga tydligt första gången: Vi kommer inte bara prata.
- Veta varför jag gör det jag gör, så att familjen känner att det finns en tanke.
- Det krävs egentligen mer mod att hålla sej till "bara" samtal.

BOKTIPS

Kreativa metoder för grupputveckling och handledning, Katrin Byréus

Creative Family Therapy Techniques, Liana Lowensteing

Familjeterapins grunder, Maths Lundsbye m fl

BOF – Barnorienterad familjeterapi, Martin Soltvedt

Barnets röst i utredning och behandling, Jim Wilson

ARTIKEL: Creative Family Therapy Techniques: Play and Art-Based Activities to Assess and Treat Families, av Liana Lowenstein och Trudy Post Sprunk